

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

04.12.2023

Lēmums Nr. 4-02/91/2023

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Valmieras novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000043403, juridiskā adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV – 4201, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Lokālplānojums vēja parkam “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā¹ (turpmāk – Lokālplānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Izstrādātājas 2023. gada 7. novembra vēstule Nr. 4.1.8.3/23/8822 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālplānojumam vēja parks “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā” ar iesniegumu “Par plānošanas dokumenta Lokālplānojums vēja parkam “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā, lai grozīt Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam” (turpmāk – Iesniegums)², Valmieras novada pašvaldības 2023. gada 31. augusta lēmums Nr. 430 “Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu vēja parkam “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā, lai grozīt Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam” (turpmāk – Lēmums) un tā pielikums “Darba uzdevums lokālplānojuma izstrādei “Lokālplānojums, kas groza Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parks “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā” (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 12. oktobra vēstule Nr. 11.2/AP/11083/2023 “Nosacījumi lokālplānojuma izstrādei Lodes pagastā, Valmieras novadā”, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2023. gada 6. oktobra vēstule Nr. 4.8/6209/2023–N “Par nosacījumiem lokālplānojums un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību” un Veselības inspekcijas 2023. gada 18. septembra vēstule Nr. 2.4.8.–10/141 “Nosacījumi teritorijas plānojumam”.

¹ Lokālplānojums ietver zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem: 9668 001 0035; 9668 001 0010; 9668 001 0069; 9668 001 0119; 9668 001 0118; 9668 001 0078; 9668 001 0071; 9668 001 0098; 9668 001 0002; 9668 001 0085; 9668 001 0097; 9668 001 0003; 9668 001 0043; 9668 001 0042; 9668 001 0041; 9668 001 0001; 9668 001 0034; 9668 001 0006; 9668 001 0074; 9668 001 0004; 9668 001 0075 un 9668 001 0080 Lodes pagastā, Valmieras novadā.

² Biroja reģ. Nr. 4-01/2738.

Plānošanas dokumenta Izstrādātājas viedoklis:

Izstrādātāja uzskata, ka Lokālplānojumiem nav jāpiemēro stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo:

- 1) Lokālplānojuma izstrādes pamatojums un mērķis nav pretrunā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022. – 2038. gadam (turpmāk – Stratēģijai)³.
- 2) Lokālplānojums tiks izstrādāts atbilstoši Darba uzdevumam, ievērojot institūciju nosacījumos izvirzītās prasības, kā arī spēkā esošo normatīvo aktu prasības. Par Lokālplānojuma redakciju tiks saņemti atzinumi no institūcijām, t.sk. no Dabas aizsardzības pārvaldes, Vides dienesta un Veselības inspekcijas.
- 3) Ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2023. gada 18. augusta lēmumu Nr. 5–02–1/21/2023 paredzētajai darbībai (vēja parka “Lode” būvniecībai) piemērots ietekmes uz vidi novērtējums un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējums. 2023. gada 14. septembrī izdota programma Nr. 5–03/15/2023 ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4) Ietekmes uz vidi novērtējuma un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tiks daudzpusīgi vērtēta paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un sniegta tās novērtējums.
- 5) Lokālplānojuma risinājumi tiks saskaņoti ar ietekmes uz vidi novērtējuma procesā veiktās iespējamās ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Birojam⁴ – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 7. novembrī Birojā saņemta Izstrādātājas 2023. gada 7. novembra Nr. 4.1.8.3/23/8822 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālplānojumam vēja parks “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā*” un Iesniegums, kurā sniegta informācija, ka saskaņā ar Lēmumiem ir uzsākta Lokālplānojuma izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumiem un Darba uzdevumiem:
 - 2.1. Lokālplānojums tiek izstrādāts saskaņā ar Stratēģiju, kur viens no pašvaldības stratēģiskajiem mērķiem noteikts “*Uzņēmējdarbības attīstība*” (*SM2*), kura īstenošana ilgtermiņā nodrošinās darba vietas, investīciju piesaisti Valmieras novadam, kvalificētus speciālistus, augstu produktivitāti, saudzīgas un ilgtspējīgas pieejas dabas resursu izmantošanā, atkārtotu resursu izmantošanu, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspēju. Pašvaldības ekonomiskajā specializācijā starp prioritārajām nozarēm norādīta enerģijas ražošana un materiālu pārstrāde. Novada telpiskās attīstības perspektīvā Lokālplānojuma teritorija iekļaujas *Lauksaimniecības*

³ Apstiprināta ar Valmieras novada domes 2022. gada 27. oktobra lēmumu Nr. 680 (protokols Nr. 20, 52.§ “*Par Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2.28. gadam apstiprināšanu*”. Pieejama: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_24656. (skatīts 30.11.2023.).

⁴ Likuma 6. panta pirmā daļa.

telpā. Starp vadlīnijām lauksaimniecības telpu turpmākai plānošanai noteikts, ka lauksaimniecības zemes ar augstu dabīgo augsnes auglību prioritāri ir saglabājamās intensīvai lauksaimniecības attīstībai. Pārējā lauksaimniecības telpa izmantojama, līdzsvarojot dabas daudzveidības un ainavas saglabāšanu un teritorijas sociālo un ekonomisko attīstību. Lokālplānojuma izstrādes priekšlikumā ietvertais attīstības priekšlikums nav pretrunā Stratēģijā noteiktajiem pašvaldības ilgtermiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem.

- 2.2. Lokālplānojuma teritorija atrodas Valmieras novada Lodes pagasta ziemeļu daļā pie Igaunijas Republikas robežas, ~2 km attālumā no Arakstes ciema. Teritorijā ietilpst 22 zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem: 9668 001 0035; 9668 001 0010; 9668 001 0069; 9668 001 0119; 9668 001 0118; 9668 001 0078; 9668 001 0071; 9668 001 0098; 9668 001 0002; 9668 001 0085; 9668 001 0097; 9668 001 0003; 9668 001 0043; 9668 001 0042; 9668 001 0041; 9668 001 0001; 9668 001 0034; 9668 001 0006; 9668 001 0074; 9668 001 0004; 9668 001 0075 un 9668 001 0080. Lokālplānojuma kopējā platība ir 997,2 ha.
- 2.3. Atbilstoši spēkā esošajam Rūjienas novada⁵ teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam⁶ (turpmāk – Teritorijas plānojums) Lokālplānojuma teritorijai noteiktas funkcionālās zonas “Lauksaimniecības teritorija” (L) un “Mežu teritorija” (M), savukārt Lokālplānojuma teritorijā esošie ūdensobjekti iekļauti funkcionālajā zonā “Ūdeņu teritorija” (U). Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 25.1.4. apakšpunktu vēja elektrostacijas (turpmāk – VES), kuru jauda pārsniedz 20 kW, atļauts izvietot “Ražošanas un tehnisko objektu apbūves teritorijās” (R), izstrādājot lokālplānojumu, kā arī “Lauksaimniecības teritorijās” (L). “Mežu teritorijās” (M) VES būvniecība nav atļauta. TIAN 25.3. apakšpunkts nosaka, ka Rūjienas novada zona, kur atļauts būvēt VES bez augstuma ierobežojumiem ir noteiktas TIAN 5. pielikumā, no kā secināms, ka Lokālplānojuma teritorija iekļaujas zonā, kur atļauts būvēt VES bez augstuma ierobežojumiem.
- 2.4. Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir izveidot VES parku “Lode” Valmieras novada Lodes pagasta teritorijā. Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, no VES parka “Lode” tiks izbūvēta jauna kabeļu līnija, kas, šķērsojot Viljandi apriņķa Mulgi pagastu Igaunijas teritorijā, tiks pieslēgta esošai 330 kV līnijai TEC–2 – EST (Igaunijas – Latvijas trešais 330 kV starpsavienojums), izbūvējot jaunu apakšstaciju Valmieras novada Ipiķu pagastā – zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9656 003 0158. VES parkā “Lode” sastāvā ietilps arī VES un ar tām saistītā infrastruktūra Igaunijas teritorijā. VES parkā “Lode” kopējo uzstādāmo staciju skaitu, to izvietojumu un parka kopējo jaudu ir paredzēts noteikt ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā⁷, ņemot vērā normatīvo aktu prasības VES izvietošanai, pieejamo pārvades sistēmas kapacitāti, ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātus, ekonomiskos un citus saistītos aspektus, kas var ietekmēt paredzētās darbības realizācijas apjomu. Šobrīd precīzs izbūvējamo VES skaits un novietojums nav noteikts, bet tiek pieņemts, ka pētāmajā teritorijā būtu iespējams izvietot līdz 20

⁵ 2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā Administratīvi teritoriālā reforma ar jaunu teritoriālo iedalījumu, kuras rezultātā Valmieras novadā tika iekļautas teritoriālās vienības: Valmieras pilsēta, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novads.

⁶ Apstiprināts ar 2012. Rūjienas novada domes 2012. gada 19. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 9 “Par Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam”. Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_70 (skatīts 30.11.2023.).

⁷ Ar Vides pārraudzības valsts biroja 2023. gada 18. augusta lēmumu Nr. 5-02-1/21/2023 paredzētajai darbībai piemērots ietekmes uz vidi novērtējums un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējums. 2023. gada 14. septembrī izdota programma Nr. 5-03/15/2023 ietekmes uz vidi novērtējumam.

jaunākās paaudzes lielas jaudas VES. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā paredzēts analizēt dažādas projekta īstenošanas alternatīvas, piemēram, lielāka skaita mazākas jaudas staciju uzstādīšana vai lielākas jaudas staciju uzstādīšana mazākā skaitā.

- 2.5. Lai realizētu plānoto darbību – VES būvniecību, nepieciešams grozīt spēkā esošo Teritorijas plānojumu, Lokālplānojuma teritorijai nosakot: 1) funkcionālās zonas “*Lauksaimniecības teritorija*” (L) apakšzonu, kurā atļauta *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki* un *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)* zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts “*Lauksaimniecības teritorija*” (L) un 2) funkcionālās zonas “*Mežu teritorija*” (M) apakšzonu, kurā atļauta *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki* un *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)* zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts “*Mežu teritorijas*” (M).
- 2.6. Lokālplānojumi tiek izstrādāti, lai radītu priekšnoteikumus VES parka “*Lode*” būvniecībai un ekspluatācijai. Lokālplānojumu risinājumi atbilst Likuma 1. pielikuma 26.¹ punkta kritērijiem.
- 2.7. Plānotās VES parka izpētes teritorijai tuvākā blīvi apdzīvotā vieta ir Arakste ciems (~2 km). Lokālplānojuma teritorijā neatrodas viensētas, bet vairākas viensētas atrodas plānotā vēja parka tiešā tuvumā. Atbilstoši normatīvo aktu prasībā⁸ VES tiks izvietotas vismaz 800 m attālumā no jebkuras dzīvojamās vai publiskās ēkas.
- 2.8. Vēja parka izpētes teritorija robežojas ar valsts aizsargājamo kultūras pieminekli Nr. 2458 *Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm*. Arakstes ciema teritorijā atrodas divi valsts aizsargājami kultūras pieminekļi – *Arakstes muižas staļļi* (Nr. 6905) un *Arakstes muižas klēts* (Nr. 6904). Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes sniegtajai informācijai, izvērtējama VES infrastruktūras būvniecība zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9668 001 0075, kur ir atrodas meža biotopi, tostarp 150 – 170 gadus vecas mežaudzes.
- 2.9. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*”⁹ pieejamo un Iesniegumā sniegto informāciju, Lokālplānojuma teritorija atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – ĪADT) – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts nav *Natura 2000* teritorija. Lai nodrošinātu teritorijas ainavu, ekosistēmu, sugu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu un veicinātu ilgtspējīgu ekonomisko attīstību, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorija ir iedalīta 2 funkcionālajās zonās: ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā. VES parks “*Lode*” plānota Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonā, kura, kā minēts Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta likumā, ir noteikta, lai veicinātu biosfēras rezervāta teritorijā esošo apdzīvoto vietu līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību. Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 303 “*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” 2. pielikumā noteiktas teritorijas, kur ir atļauta VES būvniecība bez augstuma ierobežojuma, ievērojot šādus nosacījumus: 1) VES izvietojamas pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas un 2) VES izvietojamas grupās, kurās VES skaits nepārsniedz 20, pēc iespējas samazinot attālumu starp blakus esošajām VES, un attālums starp VES grupām nav mazāks par diviem kilometriem. VES parka “*Lode*” teritorija ietilpst teritorijā, kur ir atļauta VES

⁸ Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 163.punkts.

⁹ Interneta vietne: <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 30.11.2023.).

- būvniecība bez augstuma ierobežojumiem. VES parka izpētes teritorijā neatrodas citas ĪADT, mikroliegumi un to buferzonas, kā arī īpaši aizsargājami koki.
- 2.10. Lokālplānojuma teritorija atrodas Salacas sateces baseinā. Lielākās ūdensteces, kas šķērso VES parka plānotās būvniecības teritoriju, ir valsts nozīmes ūdensnotekas Krūmiņupīte (meliorācijas kadastra numurs 5452982:01) un Vesperupīte (meliorācijas kadastra numurs 5452984:01), kas, lielākoties, ir regulētas.
3. Darba uzdevumos cita starpā ir noteikti šādi Lokālplānojumu izstrādes uzdevumi un prasības:
 - 3.1. Veikt spēkā esošā Teritorijas plānojuma analīzi Lokālplānojuma teritorijai.
 - 3.2. Noteikt jaunu indeksētu apakšzonu funkcionālajās zonās “*Meža teritorijas*” (M) un “*Lauksaimniecības teritorijas*” (L), kurās tiktu atļauta *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (I4006): vēja elektrostacijas un vēja parki* un *Inženiertehniskā infrastruktūra (I4001)*.
 - 3.3. Pamatot funkcionālā zonējuma maiņas nepieciešamību un risinājumus, detalizēti izstrādāt TIAN, kā arī to raksturojošos parametrus.
 - 3.4. Noteikt galveno inženiertehniskās apgādes tīklu un būvju izvietojumu un inženierkomunikāciju pieslēgumus kopējam inženiertīklam.
 - 3.5. Sagatavot ainavu izvērtējumu un potenciālo vēja parka ietekmi uz ainavas izmaiņām.
 - 3.6. Veikt piekļuves nodrošinājuma risinājumus. Esošās un plānotās transporta plūsmas novērtējumu ceļiem, pa kuriem plānota piekļuve VES ierīkošanas un apkalpošanas procesu veikšanai, prognozējot iespējamo piesaistīto autotransporta skaitu, kā arī tā iespējamo ietekmi. Nepieciešamības gadījumā piedāvāt risinājumus iespējamo negatīvo ietekmju mazināšanai vai novēršanai.
 - 3.7. Izvērtēt Lokālplānojumā noteikto funkcionālo zonu, ietverto risinājumu un plānoto teritorijas izmantošanas ietekmi uz blakus esošo nekustamo īpašumu pašreizējo izmantošanu un attīstības iespējām.
 - 3.8. Precizēt aprūtinātās teritorijas un objektus, kuriem noteiktas aizsargjoslas.
 - 3.9. Paredzēt dabas un vides aizsardzības prasības, lai nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu attīstību, atbilstoši plānotajai izmantošanai.
 4. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 III daļas 5. un 6. punktu pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas izstrādātāja konsultējas ar Dienestu, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un minēto konsultāciju rezultātus iesniedz Birojā. Iesniegumam pievienotas:
 - 4.1. Dienesta 2023. gada 12. oktobra vēstule Nr. 11.2/AP/11083/2023 “*Nosacījumi lokālplānojuma izstrādei Lodes pagastā, Valmieras novadā*”. Dienests, ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, secina, ka Lokālplānojumam būtu jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo Lokālplānojumā paredzētā darbība – VES ierīkošana var atstāt būtisku ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Vienlaikus Dienests izvirzījis nosacījumus Lokālplānojumu izstrādei, tostarp:
 - 4.1.1. Lokālplānojumu risinājumus izvērtēt Stratēģijas kontekstā un nodrošināt atbilstību tai, t.sk. telpiskās attīstības vadlīnijām.

- 4.1.2. Uzrādīt vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, nosakot saimnieciskās darbības aprobežojumus tajās, atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām.
- 4.1.3. Uzrādīt funkcionālo zonējumu, kurā tiks atļauta VES būvniecība Lokālpilānojumu teritorijā. TIAN iekļaut prasības VES maksimālajam augstumam. Lokālpilānojumā uzrādīt teritorijā esošās dzīvojamās ēkas, kā arī ārpus Lokālpilānojuma teritorijas ietekmes areālā esošās dzīvojamās mājas, t.sk. arī Igaunijas teritorijā.
- 4.1.4. Uzrādīt piebraucamos ceļus plānotajām VES.
- 4.1.5. Lokālpilānojumā jāiekļauj teritorijas un pieguļošo platību (t.sk. iespējami ietekmētās Igaunijas teritorijā) esošās situācijas apraksts un izvērtējums (vides un dabas resursu izvērtējums, tai skaitā teritorijas ainaviskā kvalitāte u.tml.). Lokālpilānojuma izstrādē iekļaut ainavu eksperta atzinumu par ietekmi uz teritorijas ainavisko kvalitāti, kā arī pasākumiem, kas jāparedz ainaviskās kvalitātes saglabāšanai, it īpaši no nozīmīgākajiem skatu punktiem. Lokālpilānojums jāizstrādā saskaņā ar eksperta atzinumā iekļautajiem nosacījumiem / secinājumiem, atzinums jāpievieno Lokālpilānojumam. TIAN iekļaut prasības ainavas kvalitātes nodrošināšanai.
- 4.1.6. Ņemot vērā, ka lielākā daļa Lokālpilānojuma teritorijas atrodas mežā, kā arī tajā un salīdzinoši netālu no tās daudzās vietās novērotas īpaši aizsargājamo putnu sugas, izstrādāt ekspertu (par sugu grupu – putni un zīdītāji – sikspārņi) atzinumus par paredzētās darbības (vēja parka būvniecības) ietekmi uz ietekmes zonā esošajām īpaši aizsargājamām putnu un sikspārņu sugām un to dzīvotnēm. Ekspertu atzinumiem jāatbilst Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumiem Nr. 925 *”Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”*. Lokālpilānojumā ņemt vērā izpēšu rezultātus, ekspertu ieteikumus iekļaut TIAN. Par ĪADT, biotopu un sugu iespējamo ietekmēšanu konsultēties ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
- 4.1.7. Lokālpilānojumā izvērtēt teritorijā plānotās funkcionālās zonas un paredzēto darbību ietekmi uz tajās un tuvākajā apkārtnē esošo un plānoto izmantošanu, nepieļaujot risinājumus, kas var radīt būtisku vides kvalitātes pasliktināšanos, īpašu vērību pievēršot Lokālpilānojuma teritorijā un tuvumā esošās dzīvojamās un publiskās apbūves vides kvalitātes saglabāšanai (trokšņa traucējumi, vibrācijas, elektromagnētiskais starojums, mirgošanas efekts, avāriju riski un citi aspekti). Ievērot Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *”Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 163. un 163.¹ punktos noteiktos attālumus. Ap plānotajām VES iezīmēt buferzonas vismaz 500–800 m rādiusā, atkarībā no Lokālpilānojumā atļautās VES jaudas. Ja pagaidām nav zināmas VES atrašanās vietas, Lokālpilānojumā uzrādīt normatīviem atbilstošas buferzonas ap esošajām dzīvojamām mājām, kurās VES būvniecība nav atļauta, t.sk. arī Igaunijas teritorijā.
- 4.2. DAP administrācijas 2023. gada 6. oktobra vēstule Nr. 4.8/6209/2023–N *”Par nosacījumiem lokālpilānojumam un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”*. DAP administrācija, izvērtējot Likuma 4. panta trešo daļu un 23.² pantā noteiktos novērtējuma nepieciešamības kritērijus, sniegusi viedokli, ka Lokālpilānojumam nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru.

- 4.3. Veselības inspekcijas 2023. gada 18. septembra vēstule Nr. 2.4.8.–10/141 “*Nosacījumi teritorijas plānojumam*”. Veselības inspekcija, izvērtējot Lokālplānojuma izstrādes mērķi un izvirzītos uzdevumus, saskaņā ar Likuma 4. panta 3. punktu, rekomendē Lokālplānojumam veikt Stratēģisko novērtējumu.
5. Lokālplānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Sagatavotājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētais Lokālplānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
- 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
- 5.3. Atbilstoši Darba uzdevumam un Iesniegumā sniegtajai informācijai Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir izveidot VES parku “*Lode*” Valmieras novada Lodes pagasta teritorijā. Tādejādi ar plānošanas dokumentu paredzēts veikt grozījumus Teritorijas plānojumā, Lokālplānojuma teritorijai nosakot: 1) funkcionālās zonas “*Lauksaimniecības teritorija*” (L) apakšzonu, kurā atļauta *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki* un *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)* zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts “*Lauksaimniecības teritorija*” (L) un 2) funkcionālās zonas “*Mežu teritorija*” (M) apakšzonu, kurā atļauta *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki* un *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)* zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts “*Mežu teritorijas*” (M). Ņemot vērā Lokālplānojuma izstrādes mērķi un teritorijas platību (997,2 ha), kurā plānotas izmaiņas Teritorijas plānojuma TIAN nosacījumos, secināms, ka ar plānošanas dokumentu paredzētas būtiskas izmaiņas teritorijas turpmākajā izmantošanā salīdzinoši lielā platībā (Likuma 23.2. panta 3. punkta “d” apakšpunkts).
- 5.4. Tāpat Birojs konstatē, ka ar Lokālplānojumu izstrādi tiks radīti priekšnoteikumi Likuma 1. pielikuma darbības īstenošanai Lokālplānojumu teritorijā, t.sk. arī Teritorijas plānojumā noteiktās funkcionālās zonas “*Meža teritorija (M)*” platībās,

kur VES izbūve līdz šim atbilstoši TIAN nosacījumiem nav pieļaujama. Ņemot vērā to, ka Lokālplānojums tiek izstrādāts, lai radītu priekšnoteikums VES parka “Lode” būvniecībai un ekspluatācijai, secināms, ka Lokālplānojuma būtība un ar to izstrādes uzdevumi ir saistīti un pakārtoti Likuma 1. pielikuma 26.¹ punkta darbības vietas identificēšanai, kas ir atkarīga no ietekmes uz vidi, tādēļ pakļaujama atbilstīgam novērtējumam (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts).

- 5.5. Ar Lokālplānojuma izstrādi cita starpā ir paredzēts noskaidrot un pieļaujamības aspektā izvērtēt tādas jautājumus kā VES trokšņa ietekme, ietekme uz apdzīvotām vietām, ainavu, putniem un sīkspārņiem. Šādas prasības ietvertas gan Lokālplānojuma Darba uzdevumos, gan institūciju izvirzītajos nosacījumos, t.sk. – izstrādājot Lokālplānojumu, jāsaģatavo ietekmes uz ainavu izvērtējums, jāsaģņem sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinumi, tos iekļaujot Lokālplānojuma risinājumos, tāpat jāiekļauj VES radīto trokšņu prognozes aprēķins un modelēšanas rezultāti. Vienlaikus secināms, ka Lokālplānojuma teritorija nav nodrošināta ar plānotās attīstības nepieciešamo infrastruktūru, un no Darba uzdevuma izriet, ka ar plānošanas dokumentu izstrādi ir nepieciešams Lokālplānojuma teritorijā izstrādāt transporta infrastruktūras risinājumus. Ievērojot minēto, secināms, ka Lokālplānojuma izstrādes priekšnosacījumi un jautājumi, kurus ar plānošanas dokumentu paredzēts risināt un izsvērt, aptver vides problēmas un jomas, kas tieši saistītas ar plānotā VES parka ietekmes uz vidi novērtējumu un tā ietvaros paredzēto nosacījumu izstrādi (darbības realizācijai, tās izvietojumam, pieļaujamībai).
- 5.6. Iesniegumā kā viens no argumentiem, kāpēc konkrētajam plānošanas dokumentam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams, norādīts, ka Lokālplānojuma risinājumi attiecībā uz VES izvietojumu un ar to darbību saistītās nepieciešamās infrastruktūras plānošanu tiks pamatoti ar ietekmes uz vidi procesā veikto VES “Lodes” būvniecības un ekspluatācijas ietekmju vērtējumu, kas savukārt būs detalizētāks nekā parasti Stratēģiskā novērtējuma ietvaros. Birojs vēš uzmanību, ka apstākļi, ka Lokālplānojuma teritorijā paredzētajai darbībai ir piemērots un tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums¹⁰, vispārēji nevar būt par pamatu secinājumam, ka Lokālplānojumam Stratēģiskais novērtējums nebūtu piemērojams. Birojs vēš uzmanību, ka katrai no novērtēšanas procedūrām ir savs mērķis un uzdevums, tādēļ katrā gadījumā jāvērtē plānošanas dokumenta būtība un risinājumi. Turklāt ietekmes uz vidi novērtējums pēc būtības neaptver to jautājumu loku, kas jārisina un jāvērtē teritorijas attīstības plānošanas līmenī. Šāda novērtējuma ietvarā cita starpā jāņem vērā arī pašvaldības konceptuālais ilgtermiņa redzējums novada teritorijas attīstībai un Lokālplānojuma risinājumu iederību tajā, alternatīvie plānošanas risinājumi teritorijas turpmākai izmantošanai (t.sk. funkcionālo zonu “*Lauksaimniecības teritorija*” (*L*) un “*Meža teritorija*” (*M*)) jaunas indeksētas apakšzonas VES būvniecībai), VES un tām nepieciešamās infrastruktūras izvietojuma iespējām, konkrētās paredzētās darbības – VES parka “Lode” plānotajiem risinājumiem, potenciālo konfliktsituāciju novēršana starp dažādiem teritorijas atļautiem izmantošanas veidiem, iedzīvotāju (zemes īpašnieku) intereses, saistošo normatīvo aktu prasības. Birojs papildus vēš uzmanību Noteikumu Nr. 240 163. punktā noteiktajiem nosacījumiem, kas jāņem vērā plānojot VES un vēja parku izvietojumu.
6. Ņemot vērā iepriekš norādīto, tostarp Dienesta, DAP administrācijas un Veselības inspekcijas viedokļus, Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā

¹⁰ Saskaņā ar Likuma 1. panta 2. punktu ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama šajā likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.

plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrēto plānošanas dokumentu izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Turklāt viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), kas pamato savlaicīgas vides problēmu novēršanas lietderību. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 1. punkta “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “d”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts, 4. punkta “b” apakšpunkts), sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.

7. Plānošanas dokumentos paredzētās darbības (tostarp visas Lokālplānojumu TIAN atļautās) jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, t.sk., sagatavojot plānošanas dokumentu vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības. Konkrētajā gadījumā šī nosacījuma izpilde nozīmē arī to, ka vides pārskatu iespējams sagatavot, ņemot vērā arī paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātus. Vienlaikus, izstrādājot Vides pārskatu, ir jāņem vērā 23.⁵ panta trešajā daļā noteiktais “izstrādātājs konsultējas ar kompetento institūciju par vides pārskata detalizācijas pakāpi”.
8. Papildus Birojs vērs uzmanību, ka Lokālplānojuma teritorija atrodas 15 km zonā no Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas kopējās robežas un Lokālplānojuma izstrādes mērķis rada priekšnoteikumus VES izbūvei, kas atbilst Konvencijas “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*” 1. pielikuma 22. punkta darbībai, izstrādājot Lokālplānojumu, ir jāņem vērā arī Ministru kabineta 1997. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 38 “*Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*”¹¹.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*”.
3. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.
4. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.
5. Ministru kabineta 1997. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 38 “*Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*”

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka Lokālplānojums atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas

¹¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/137>.

dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts, Likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “d”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts, 4. punkta “b” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Lokālplānojumam vēja parkam “Lode”, Lodes pagastā, Valmieras novadā.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Daina Dzeguze, 67770826
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

Ilze Lielvalode, 67770813
ilze.lielvalode@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Valmieras novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.

Lokālplānojuma teritorijā ietilpstošās zemes vienības:

Nr.	Īpašuma nosaukums	Kadastra Nr.	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Zemes vienības platība (ha)
1.	Kalnurgas	96680010035	96680010035	47,8
2.	Ķeizari	96680010010	96680010010	38,6
3.	Bērzu purvs	96680010069	96680010069	31,66
4.	Bērziņi	96680010120	96680010119	51,99
5.	Bērzi	96680010036	96680010118	42,88
6.	Vēveri	96680020011	96680010078	12,7
7.	Lapegļu mežs	96680010071	96680010071	186,38
8.	Rauķupes 2	96680010098	96680010098	10,8
9.	Mežāres	96680040021	96680010002	28,9
10.	Dūči	96680010085	96680010085	10,08
11.	Asētas	96680010003	96680010097	11,0
			96680010003	10,5
12.	Zīli	96680010002	96680010043	14,0
13.	Pupuķi	96680020077	96680010042	52,9
14.	Lucas	96680030035	96680010041	36,2
15.	Vanagi – 2	96680010037	96680010001	70,5
16.	Puigas – 1	96680010034	96680010034	27,5
17.	Robežnieki	96680010007	96680010006	19,1
18.	Palejas mežs	96680010074	96680010074	86,06
19.	Mežvidi	96680010004	96680010004	35,2
20.	Akmengravas mežs	96680010075	96680010075	166,25
21.	Arakste – Bērzi	96680010080	96680010080	6,2